

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Marco Dumitru în numele inculpatului, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 02 noiembrie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

Gusac Dmitri Xxxx, xxxxx

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 13.03.2020 până la 02.11.2021;

Instanța de apel de la 09.06.2022 până la 11.10.2022;

Instanța de recurs de la 10.01.2023 până la 22.03.2023.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 02 noiembrie 2021, Gusac Dmitri a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal și stabilită pedeapsă sub forma de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani 6 (șase) luni, fără aplicarea amenzii.

În baza art. 85 alin. (1) Cod penal, prin adăugirea parțială a părții neexecutate a pedepsei cu închisoare pe un termen de 58 (cincizeci și opt) zile aplicată prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 18.11.2019, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 5 (cinci) ani și 7 (șapte) luni închisoare, fără amendă.

Din contul lui Gusac Dmitri s-a încasat în contul lui Vrabie Tatiana prejudiciul moral în mărime de 5000 (cinci mii) lei.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, prima instanță a constatat că la 01 martie 2020, aproximativ la ora 20.30, Gusac Dmitri, urmărind scopul sustragerii bunurilor, manifestând intenție directă și conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, începând acțiunile sale pe ascuns și din interes material, prin deschiderea ușii

din termopan a imobilului situat pe str. xxxx, ap. xx din mun. xxxx, a pătruns în interiorul bucătăriei și a început să sustragă un televizor de model „LED Sakura 24LE13/18”, în valoare de 1599 lei. Ulterior, posedând bunul nominalizat supra și intenționând să se ascundă de la locul comiterii infracțiunii, a fost urmărit de către partea vătămată Vrabie Tatiana, care domicilia pe adresa indicată și în proprietatea căreia se afla televizorul de model „LED Sakura 24LE13/18”, după care, în rezultatul solicitării de ajutor manifestate de către victimă, Gusac Dmitri a fost reținut împreună cu bunul sustras în adiacentul locului comiterii infracțiunii, de către două persoane de gen masculin care se aflau în imediata apropiere și prin urmare, din cauze independente de voința făptuitorului, infracțiunea nu și-a produs efectul

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 27, 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal, *ca tentativă la jaf, adică infracțiunea de sustragere deschisă a bunurilor altei persoane, prin pătrunderea în încăpere și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, avocatul Burlacu Silviu, în numele inculpatului Gusac Dmitri, a declarat apel, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 27, 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal la pedeapsă minimă, cu aplicarea art. 90 Cod penal.

În motivarea cererii de apel a invocat că sentința este nefondată, din motiv că instanța nu a evaluat probele apărării de natură să dezvinovățească inculpatul sau să admită circumstanțele excepționale care ar fi generat individualizarea corectă a faptei acestuia, rezumându-se și favorizând, în mod arbitrar, probele acuzării.

Totodată, inculpatul nu a cunoscut despre examinarea cauzei în privința sa, iar despre pronunțarea sentinței a aflat la momentul reținerii – 14.04.2022.

În ședința de judecată inculpatul a fost reprezentat de un avocat acordat de stat, poziția căruia este în contradicție cu cea a inculpatului. Or, avocatul nu a întreprins careva acțiuni în apărarea clientului său, nu a prezentat probe, nu a criticat acțiunile organului de urmărire penală și nu a întreprins careva acțiuni pentru a-și informa clientul despre desfășurarea ședințelor, necesitatea prezentării sau să-i explice consecințele care ar putea surveni în cazul eschivării de la instanță.

Avocatul nu a contestat sentința de condamnare, or soluția adoptată nu corespundea solicitărilor expuse de acesta în alocuțiunea sa în fața instanței, împrejurări în care inculpatul a fost privat de dreptul la apărare.

Pedeapsa aplicată inculpatului, conform art. 85 alin. (1) Codul penal, este una exagerat de severă și neîntemeiată, urmând să fie argumentat și motivat caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoarea.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond urma să țină cont de circumstanțele atenuante stabilite - căința sinceră, existența copiilor minori la întreținere, intenția de a recupera prejudiciu cauzat prin infracțiune, precum și de lipsa circumstanțelor agravante, care ar mări esențial gravitatea vinovăției inculpatului, ce justifică aplicarea pedepsei minime pentru infracțiunea comisă, inclusiv cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. Or, pedeapsa solicitată de procuror este exagerată

și inechitabilă, iar aplicarea pedepsei minime este capabilă să contribuie la realizarea scopurilor pedepsei penale, cum ar fi restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Mai mult, la stabilirea pedepsei nu poate și nu urmează a fi reținut faptul că inculpatul a mai fost supus răspunderii penale, or, prin acestea este încălcat principiul „non bis in idem”, or acțiunile inculpatului expuse în actul de învinuire au generat calificarea acțiunilor inculpatului în baza prevederilor Codului penal, iar admitând alegațiile instanței s-ar admite dubla impunere: sancționarea pentru faptele expuse în actul de învinuire și pentru comportamentul pe care chipurile l-a avut în cadrul examinării judecătorești.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2022, a fost respins apelul declarat de către avocatul Burlacu Silviu în numele inculpatului Gusac Dmitri ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că în temeiul art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală, apelul a fost repus în termen, fiind stabilit că inculpatul a lipsit de la examinarea cauzei și pronunțarea sentinței, care i-a fost adusă la cunoștință în momentul reținerii - 14.04.2022.

Totodată, instanța de apel a constatat că prima instanță, în baza probelor administrate, apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, a stabilit cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect ajungând la concluzia cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 27, 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal, nefiind stabilite careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în acest sens.

Reieșind din conținutul apelului formulat s-a constatat că sentința primei instanțe este contestată sub aspectul individualizării pedepsei penale, în acest sens, partea apărării solicitând casarea sentinței în partea pedepsei aplicate cu emiterea unei decizii prin care, să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, în temeiul art. 90 Cod penal.

Verificând argumentele invocate în apelul declarat în raport cu materialele cauzei se atestă că inculpatului i-a fost înmănat rechizitoriul sub semnătură, aceasta a avut cunoștință despre derularea procesului penal și a avut posibilitatea să-și exercite dreptul la apărare, însă, fiind citat legal, nu s-a prezentat în ședința de judecată, fiind anunțat în căutare.

La fel, sunt nefondate și nemotivate afirmațiile apărării referitor la lipsa comunicării dintre inculpat și avocatul acordat de stat, inclusiv la prestația redusă a ultimului și dezacordul între pozițiile acestora. Or, avocatul Marco Dumitru a manifestat diligență și a fost prezent la fiecare ședință de judecată, totodată acesta și-a exprimat poziția privind faptul că nu va declara apel până la reținerea inculpatului pentru a nu-i îngrădi dreptul de a contesta sentința.

Totodată, la stabilirea pedepsei, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 70, 75 - 78 Cod penal, că inculpatul a comis cu intenție o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 5 până la 7 ani, cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale, că are antecedentele penale, anterior fiind condamnat de multiple ori pentru infracțiuni similare, dar și din domeniul altor valori sociale, manifestând astfel o predispunere spre comiterea infracțiunilor, cu aspect de îndeletnicire, ca circumstanță agravantă fiind reținută săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, că nu au fost constatate circumstanțe atenuante, nefiind stabilite nici temeiuri pentru liberarea inculpatului de răspundere penală conform art. 55 Cod penal.

Referitor la circumstanțele atenuante care urmau să contribuie la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, invocate în apelul declarat - căința sinceră, existența copiilor minori, intenția de a recupera prejudiciu cauzat prin infracțiune, se atestă că acestea nu au fost identificate nici la etapa de examinare în instanța de apel, apărarea operând cu date nestabilite în prezenta cauză penală.

Astfel, pedeapsa cu închisoarea va justifica scopul legii penale, va contribui la corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni de către acesta, fiind echitabilă în raport cu infracțiunea săvârșită, cu circumstanțele agravante reținute și faptul eschivării persoanei, în același timp nu va genera sentimente de nedreptate, dar va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Or, pedeapsa cu închisoare este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, totodată, este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea acestuia.

Mai mult, inculpatul întrunește condițiile impuse de legislația în vigoare în vederea aplicării unei pedepse cu închisoarea pe un termen mai mare decât cel propus de acuzare, reieșind din operativitatea sancțiunii normei penale, din prezența antecedentelor penale nestinse, dar și luând în considerație faptul că acesta a desconsiderat actul de justiție, prin eschivarea de la prezentarea în instanță și comiterea în timp a multiplelor și diverselor infracțiuni, delimitate după obiectul lor juridic, inclusiv cu aspect de îndeletnicire și orientate doar spre propria sa satisfacție.

Deci, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă prin aplicarea unei pedepse cu închisoare, pe un termen altul decât cel solicitat de procuror, de o severitate mai mare, or, acesta nu este la primul conflict cu legea penală, nu a sesizat gravitatea faptelor comise și nu și-a schimbat atitudinea față de valorile ocrotite de legea penală, dar a continuat activitatea criminală și nu s-a integrat în societate, instanța de fond întemeiat aplicându-i o pedeapsă privativă de libertate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Marco Dumitru în numele inculpatului, care, în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 10)

Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului, în baza art. 27, 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal să-i fie aplicată o pedeapsă cu 5 ani închisoare, fără amendă, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în temeiul art. 90 Cod penal.

În susținerea celor solicitate, apărarea invocă dezacordul cu pedeapsa, considerând-o exagerat de severă și neîntemeiată, caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmând să fie argumentat și motivat de instanța de judecată.

La stabilirea pedepsei, urma să se țină cont de circumstanțele atenuante stabilite - căința sinceră, existența copiilor minori la întreținere, intenția de a recupera prejudiciu cauzat prin infracțiune,

La individualizarea pedepsei, nu poate și nu urmează a fi reținut faptul că inculpatul a mai fost supus răspunderii penale, or, prin acestea este încălcat principiul „*non bis in idem*”, or, acțiunile inculpatului expuse în actul de învinuire au generat calificarea acțiunilor inculpatului în baza prevederilor Codului penal, iar prin admiterea alegațiilor instanței s-ar comite dubla impunere - sancționarea pentru faptele expuse în actul de învinuire și pentru comportamentul pe care chipurile l-a avut în cadrul examinării judecătorești.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, la stabilirea căreia instanțele de judecată urmau să țină cont de prevederile art. 61, 75, 76-77 Cod penal.

Astfel, a fost stabilit că inculpatul a recunoscut vinovăția integral, se căiește sincer de cele comise, nu au fost stabilite careva circumstanțe agravante și, având în vedere principiul prevăzut în art. 4 Cod penal - umanismul legii penale, cât și prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, scopul corectării și reeducării inculpatului se va atinge și prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanțele ierarhic inferioare urmau să-i stabilească inculpatului o pedeapsă proporțională faptei comise, echitabilă și pasibilă să atingă scopul pedepsei penale, or, oferirea unui termen de probă va asigura respectarea legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte pasibile de răspundere penală, iar izolarea de mediul normal de viață și plasarea lui în penitenciar este o pedeapsă prea dură.

5.1. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale, pedeapsa aplicată inculpatului fiind echitabilă, în limitele și în strictă conformitate cu prevederile legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or, în vederea acestei soluții se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă

inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Autorul recursului invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, instanța de recurs consideră că, pedeapsa individualizată inculpatului, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Astfel, Colegiul penal remarcă că, argumentele recurentului privind stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, sunt nefondate, or, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de *exemplaritate*, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Astfel, instanța de recurs reține că, instanțele ierarhic inferioare au dat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, și anume, că inculpatul a comis cu intenție o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 5 până la 7 ani, cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale, că are antecedentele penale, anterior fiind condamnat de multiple ori pentru infracțiuni similare, dar și din domeniul altor

valori sociale, manifestând astfel o predispunere spre comiterea infracțiunilor, cu aspect de îndeletnicire, ca circumstanță agravantă fiind reținută săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, că nu au fost constatate circumstanțe atenuante, că s-a eschivat de la etapa cercetării judecătorești în instanța de fond, corect au conchis că corijarea acestuia poate avea loc doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate pe un termen de 5 ani și 7 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Colegiul penal reamintește că, stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: *împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.*

De asemenea, Colegiul penal indică că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un *proces obiectiv*, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Instanța de recurs ordinar reține că, solicitarea avocatului privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, care de fapt nici nu a fost motivată, indicând împrejurări neconfirmate în cadrul cercetării judecătorești, este neîntemeiată, or, doar faptul că apărarea nu este de acord cu pedeapsa stabilită inculpatului, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința lui Gusac Dmitri a unei pedepse neprivative de libertate, în temeiul art. 90 Cod penal.

Totodată, Colegiul penal menționează că, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că, scopul pedepsei poate fi atins cu sau fără executarea efectivă a acesteia, or, conform prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de judecată ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând neapărat în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

Astfel, Colegiul penal indică că, în formarea convingerii, instanța de apel a ținut cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv, întreaga conduită a inculpatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, inclusiv condamnările anterioare, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul penal consideră legală concluzia instanței de apel referitor la pedeapsa cu închisoarea aplicată inculpatului care este proporțională faptelor comise de către inculpat.

Mai mult, după cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la pronunțarea deciziei recurate, or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia nu s-au stabilit.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar conchide că nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care face referință recurentul, deci nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în conformitate cu legea și în limitele acesteia, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Marco Dumitru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui *Gusac Dmitri Xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată semnată la **30 martie 2023** și pronunțată integral la **13 aprilie 2023**.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan